

ΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

I

Η ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΟΥ ΛΑΤΙΝΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΝΔΡΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ GRIMANI, Η ΑΝΑΘΕΩΡΟΥΣΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ ΑΠΟΦΑΣΙΝ ΤΟΥ ΛΑΤΙΝΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΝΙΚΟΛΑΟΥ PROTHIMUS

1463, Δεκεμβρίου 1

Περὶ ληψιῶν.—Ο Νικήτας Συρόπουλος, προσφυγὸν εἰς τὸν ἐπίσκοπον Ἀνδρου καὶ γενικὸν βικάριον τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Βησσαρίωνος Ματθαῖον Grimanī, παρεπονέθη κατὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Νικολάου Prothimus, διότι οὗτος τὸν κατεδίκασεν εἰς ποινὴν ὑπὲρ τὸ δέον βαρεῖαν, κατὰ τὴν δίκην μετὰ τοῦ Στυλιανοῦ Schapini, ἀφ' ἐνὸς μὲν διότι οὗτος ἀντέδρασεν εἰς προηγουμένην πρόκλησιν τῆς συζύγου τοῦ Στυλιανοῦ, ἡ ὁποία τὸν ἔξυβρισεν, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι δὲν ἔξητάσθησαν οἱ μάρτυρες, διὰ τῶν ὁποίων ἥθελεν ἀποδεῖξει ὅτι τὸ παράπτωμά του ἦτο μικρότερον, ἡ δὲ ἔξυβρισις τὴν ὁποίαν ὑπέστη μεγαλυτέρα τῆς ἀποδειχθείσης. Ως ἐκ τούτου, ζητεῖ αἴ ποιναι νὰ εἶναι ἀνάλογοι πρὸς τὰ παραπτώματα, ἵδια ἡ χρηματικὴ ποινὴ, καθ' ὃσον τυγχάνει — ως λέγει — πτωχὸς καὶ διὰ τῆς πληρωμῆς τόσων χρημάτων ἥθελε καταστραφῆ τόσον αὐτὸς ὃσον καὶ ἡ οἰκογένειά του.

Ο Grimanī, ἔξετάσας τὰ πρακτικὰ τῆς δίκης καὶ ἴδων τὰς μαρτυρίας, ἐκάλεσε τὸν ἀρχιεπίσκοπον Prothimus, προκειμένου νὰ πληροφορηθῇ περὶ τῶν λόγων οἱ ὁποῖοι τὸν ὕθησαν εἰς τὴν ἔκδοσιν καταδικαστικῆς ἀποφάσεως. Ο Prothimus ἐπέδειξε γραπτὴν ἐντολὴν, ἀπευθυνθεῖσαν πρὸς τοὺς δύο Ἱερεῖς, διὰ τῆς ὁποίας ἐπέβαλλεν εἰς ἕκαστον τούτων τὴν ποινὴν τοῦ προστίμου 50 ὑπερπύρων, διότι ἔξεστόμισαν ἀπρεπεῖς λόγους, καὶ 100 ὑπερπύρων δι' ἀμοιβαίας ἀναρμόστους πράξεις, δμοίαν δὲ ποινὴν εἰς τὰς οἰκογενείας αὐτῶν, ως ἐν τῷ καταστίχῳ τῶν ποινῶν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17 Ἰουλίου 1459 ἐμφαίνεται. Ἄλλ' οἱ δύο ἀντίδικοι, ως καὶ αἱ οἰκογένειαι αὐτῶν, δὲν συνεμορφώθησαν πρὸς τὴν ἐντολὴν. Ως ἐκ τούτου, ὁ βικάριος ἀποφασίζει, ὅπως ὁ Στυλιανὸς Schapini ὑποστῇ τὴν χρηματικὴν ποινὴν 20 μόνον ὑπερπύρων, δμοίαν δὲ ποινὴν καὶ ὁ Νικήτας Siropulo, καὶ εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν τόσον ὁ εἰς ὃσον καὶ ὁ ἄλλος εἶχον πληρώσει περισσότερα, συνεπείᾳ τῆς προηγουμένης καταδίκης (περὶ ἣς βλ. κατωτέρω), νὰ ἐπιστραφοῦν ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν τὰ ἐπὶ πλέον εἰσπραχθέντα ποσά. Καταδικάζει ἐν συνεχείᾳ τὴν σύζυγον τοῦ Στυλιανοῦ νὰ νηστεύσῃ μὲ ἄρτον καὶ ὑδωρ ἐπὶ μίαν δλόκληρον ἐβδομάδα,

ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως, ἔξαιρουμένης τῆς Κυριακῆς, καὶ νὰ μὴ τολμήσῃ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν ναὸν πρὶν ἐκτίσῃ τὴν ποινὴν ταύτην. Ὁσαύτως, ὅπως γονυπετής ζητήσῃ συγγνώμην παρὰ τοῦ Νικήτα διὰ τὰς ὕβρεις τὰς ὁποίας ἔξεστόμισεν ἐναντίον του, τοῦ Στυλιανοῦ ὑποχρ ουμένου νὰ μεριμνήσῃ ὅπως ἡ σύζυγός του ἐκτελέσῃ τὴν ἐπιβληθεῖσαν εἰς αὐτὴν ποινήν. Ἐξ ἄλλου, καταδικάζει τὸν Νικήταν, ὅπως ἀπὸ τοῦδε καὶ μέχρι τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων παρευρίσκηται τὴν πρωίαν ἑκάστης Δευτέρας καὶ Τετάρτης εἰς τὴν θείαν λειτουργίαν τὴν τελουμένην εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν καὶ παραμένῃ κατὰ τὰς δύο ώς ἄνω ἡμέρας εἰς τὰ πέριξ τῆς ἐκκλησίας ταύτης, παρευρισκόμενος εἰς τὰς θείας λειτουργίας καθ' ὅλας τὰς ὥρας κατὰ τὰς ὁποίας λαμβάνουν αὗται χώραν, κατὰ τὸν ὑπόλοιπον δὲ χρόνον ν' ἀναγινώσκῃ τὸ Ψαλτήριον· ὡσαύτως δὲ νὰ νηστεύῃ κατὰ τὰς δύο αὐτὰς ἡμέρας μὲ ἄρτον καὶ ὕδωρ. Καταδικάζει ἐπίσης τὸν Στυλιανὸν νὰ ὑποστῇ ἀνάλογον τιμωρίαν καθ' ἑκάστην Παρασκευὴν μέχρι τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων. Εἰς περίπτωσιν ἀνυπακοῆς θέλει ἐπιβληθῆ ἐπίσης τὸν ὑπαίτιον πρόστιμον 25 ὑπερπύρων, ἐκεῖνος δὲ ὁ ὁποῖος ἥθελε καταγγείλει καὶ ἀποδείξει τὴν ἀνυπακοὴν θὰ ἐλάμβανε τὸ ἡμισυ τοῦ ως ἄνω ποσοῦ. Τέλος ἀποφαίνεται ὅτι λόγῳ τῆς διενέξεως αὐτῆς ἀμφότεροι οἱ ἱερεῖς ὑπέπεσαν εἰς τὸ ἀνάθεμα καὶ ἐπιβάλλει εἰς αὐτοὺς ὅπως γονυπετεῖς ζητήσουν παρὰ τοῦ βικαρίου συγγνώμην καὶ ἄφεσιν ἀμαρτιῶν.

Εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ βικαρίου συνέτειναν, κατὰ τὸ ἔγγραφον, τὰ ἔξῆς: 1) Ὁ Grimani διεπίστωσεν ὅτι αἰτία τῶν ἀδικημάτων, τὰ ὁποῖα ἔδωσαν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἀνυπακοὴν καὶ τὰς ὕβρεις, ὑπῆρξεν ἡ σύζυγος τοῦ Schapini καὶ ὅτι τὰ μετέπειτα συμβάντα ἥρχισαν ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ Schapini, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε τὴν πρωτοβουλίαν τῶν προκλήσεων ρίψας κλάδους ἐκ τῆς οἰκίας του ἐπὶ τοῦ Συροπούλου, ώς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων, οἱ ὁποῖοι ἔξητάσθησαν κατόπιν ἐντολῆς τοῦ ἐπισκόπου, ώς ἔζητησαν ἀμφότεροι οἱ ἱερεῖς, 2) εἶδε τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, διὰ τῆς ὁποίας κατεδικάζετο ὁ Στυλιανὸς εἰς τὴν καταβολὴν 50 ὑπερπύρων καὶ ὁ Νικήτας 150 ὑπερπύρων καὶ εἰς φυλάκισιν ἐνὸς μηνός, εἰς ἀμφοτέρους δὲ ἐπεβάλλετο ἡ ποινὴ τῆς ἀργίας (μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς τελέσεως τῆς θείας λειτουργίας ὑπ' αὐτῶν) καὶ 3) ἔλαβεν ὑπ' ὅψιν τὴν φράσιν τοῦ Σωτῆρος: *πάναγκη γάρ ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὐ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται*¹³, τὴν ὁποίαν ὁ ἀρχιε-

13. Ματθαῖος, κεφ. ιη', 7.

πίσκοπος ἡγνόησε, διότι ἐπεθύμει—ώς εἶπε—νὰ φανῇ ἐπιεικής (πλὴν εἰς βάρος τῆς δικαιοσύνης, καθ' ὅσον παρέμενεν ἀτιμώρητον τὸ παράπτωμα τῆς συζύγου τοῦ Στυλιανοῦ).

Ἐπὶ πλέον, ὁ βικάριος προέβη εἰς ἀναθεώρησιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του νὰ ἀποδώσῃ δικαιοσύνην, διότι εἶχε τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἐπιβληθεῖσα εἰς τὸν Συρόπουλον ποινὴ ἥτο ὑπερβολικὴ καὶ ὅτι τὰ ἀμαρτήματα καὶ τὰ πταίσματα δὲν ἔπρεπε νὰ παραμείνουν ἀτιμώρητα, ἀλλ' ὅτι ταυτοχρόνως δὲν ἔπρεπε νὰ καταστραφῇ ἡ περιουσία οὐδενὸς ἐνεκα τῶν χρηματικῶν ποινῶν.

Ἐκδίδεται τὸ πρῶτον ἐκ τοῦ Archivio Segreto Vaticano, *Armarium XXXIV, Tomus 7*, ff. 136^v - 137^v (νέα ἀρίθμησις· παλαιὰ ἀρίθμησις: ff. 135^v - 136^v).

Τὸ ἔγγραφον τοῦτο καταχωρίζεται τελευταῖον εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἔγγραφων τῆς δικογραφίας, ως ταῦτα παραδίδονται διὰ τοῦ χειρογράφου τοῦ Μυστικοῦ Ἀρχείου τοῦ Βατικανοῦ, πλὴν ὅμως ἐκδίδεται πρῶτον ἐνταῦθα, ἐπειδὴ χρονολογικῶς προηγεῖται τῶν ἄλλων.

¹ *Reverendus dominus Matheus Grimanj, Episcopus Andriensis et Vicarius generalis jn spiritualibus Reverendissimi domini B(essarionis) dignisimj* |² *chardinalis divina miseratione patriarce alme Sedis Constantinopolitane, Come auditor de tutj* |³ *querele e lementj si volesse proponer Contra lo Reverendo miser N(icolo) Prothimo, arziveschovo de Athenes,* ||⁴ (137^r) *Constituido per el prefato Reverendissimo Cardenal e patriarcha, Come appar per le letere dela soa Reverendissima signoria bulade,* |⁵ *con bula plumbea, con plena autorità de definir e de zudegar tute e chadaune querele e lemento contra el predito* |⁶ *fosse oposto. Comparendo doncha papa Nicita Siropulo agrevandosse aduersso lo prenominato miser lo arciveschovo,* |⁷ *che jnella quistiun e briga habuda con papa Steliano Schapinj, la pena sia sta' grieve a par del suo delito, si per esser sta'* |⁸ *provocado per le jnzurie recevude dela mugier del dito papa Steliano jntrar in la dita briga, si etiam per non esser sta'* |⁹ *examinadi hi soi ttestimonj, per li qual dixe voleva provar la soa Culpa esser sta' assa' menor, E le jnzurie Recevute* |¹⁰ *più forte de quello si à provado, e domandava raxon che segondo El suo delito fosse compensada la pena, E maxime* |¹¹ *pecuniaria, elegando esser povero e tolandolj tantj dinerj, stava dissipado luj e chaxa sua, per el prefato* |¹² *Reverendo Vicario fo examinado el dito processo e visto el testificar di testimonij*

Constituto p^rp facio h^{mo} Cardinal epat archr. Come ap^r ple letere d^r glas^r h^{mo} signore bulad.
 Consulta p^r tuber copia na autorita & definir c^razutgar tute chadabne que cele elem^rto g^r el p^rto
 pelle oposito. Comparando d^r ch^r p^r nostra fr^r opulo agendosse aduesso lo p^r nominato miglo arzusthouo
 nelli quatu^r obiga habude co^rp^r Arlano p^r Chapin. Lipena sia sta gricu ap^r d^r suo & lito or^r p^rcess^r ac
 uocade. p^r lefzurie recubuit & l^r mugier & l^r d^r p^r Arlano h^rtar. I^r ladra buga sictu p^r no c^r p^r
 exaudi h^r soi up. P^rquel d^rige uolue p^r la soa Culpa est^r sta affa menor. Elefzurie Recunte
 un forte & g^rlo s^r p^rado odemandaua r^rgo d^r seg^rdo d^r l^r suo & lito f^ress^r p^rensada lipena. E magis
 occurrere. alegando ej^r p^rouero etolando t^ru^r d^rnez. Atum dissipado luy echara sun & el p^rato
 d^r v. fo eraldo d^rto p^resso cui^ro c^restificiar dist^rmoni^r f^rxe ej^r Convegnir el d^rto mujlo arz
 sthouo p^r i^rontr^r i^rezzo l^r m^resso far l^rto g^raz^r. elquel most^r uno com^rto justis tuto & suo
 ordine aid^r. p^r Arlano ej^r nostra auctu^r due & chadai d^rlos. p^rquel com^r uolor dic^r n^ris^r pena
 d^r v. I^r parole d^riorante e^r c^r i^r f^raz^r d^riorante. d^r p^ror hoy al^r p^ror f^ress^r fat. esimel pena
 alzumone & d^rto fo posta d^rome app^r h^rolchadino d^rle pena / 1459. qd^r 17 l^ruo loguri com^r
 p^rel p^rato p^r nostra ej^r Arlano esimelone plamoir & l^r d^r p^r Arlano ej^r f^roli fo cont^rfato i^rnto
 captivo. Considerando adondar el p^rointo. K^d. V. el p^rincipio & leg^r f^rano & tal com^r I^r parole
 i^rg^razurie c^r processo & l^r mugier & l^r d^r p^r Arlano actiu^r leg^r f^raz^r. I^r f^raz^r & l^r mugier c^rap^rincipiado
 d^raldo p^r Arlano. ex*ist' m^r* i^rarme come eti^rdo i^razzer f^rasti & d^raz^r soa c^rop^r el^rto p^r nostra come
 chiamate ex*ecu & p^ritz* Exaudi & Com^r d^r p^rato miglo arzusthouo adiuntar & l^r p^rato p^r Arlano ej^r
 nostra. Eusto let'menatio oue g^raz^r f^rato p^rel p^rato K^d miglo arzusthouo. P^rquel q^rda p^r Arlano
 d^r v. opinione d^r c^rlo c^rmp^rto n^ris^r i^r suspendingo t^rus. do & l^r mesa. Et considerando l^rontu
 di n^ro salvator elquel disse necesse est v^rt^ru^rat g^randu^r Y^ru^rptu^r v^rho^r illu. q^r que^r o^r d^ral^ru^r
 veit & tam^r el p^rato miglo arzusthouo & tal q^rntu^r p^r salvator n^ro p^r fr^rute. n^ro auendo fato
 fundacione. pensando far n^ro come eldize & pass^r l^rore & latufacia. Intal caso le^rando ip^rudo
 el d^rito & l^r mugier & p^r Arlano senza p^rinciso. Volando El^r p^rato K^d miglo arzusthouo satissi-
 mato latufacia parendol^r eti^ran^r q^ran^r excessima lipena dada app^r nostra p^r d^r l^ret^r el p^rato
 d^r p^rato miglo arzusthouo q^rui fosse tolto. It^r q^rana l^r mugier & l^r d^r p^r Arlano d^r vna scemena
 i^rtruga & ba^run^r p^r eague i^r laquel scemena p^rincipia d^r d^r dom^r n^ro se i^rrendendo l^radorn^r nega-
 o^r n^ro p^rsuma i^rtr^r f^rig^r & fin n^ro hab^r satissimo tal penitencia / E g^ria ab^r andar genio
 flexib^r domundar p^r donanza l^r d^r p^r nostra & lefzurie l^r d^rto / & questo p^r Arlano sia oblegado
 far d^r ladra l^r mugier f^raza con effetto ladra penitencia. A p^resso contentu p^r nostra d^r dom^r p^rfig^r
 l^r mugier & nadal sia obligado luy & monore le uisse al mastin^r cuognir alo hofizio negligi^r
 p^rincipal / Etur quely d^r g^raz^r el c^rotorno & ladra g^raz^r n^ro se possa p^rir stando alo hofizio divino
 ale hore ex*equita*, resto del tempo sia obligado lezer tutto losaltro g^raz^r quely g^raz^r p^r eague /
 It^r q^rana l^r d^r p^r Arlano d^ramo p^rfig^r ladra singlu^r & nadal hogni uenece far d^r lame dema p^rua
 d^r so posto app^r nostra E qui cont^r far^r l^r alguno p^rio. Intento quelo ex*equita* l^rut'menatio contra
 p^rate / Vuol el p^rato K^d miglo arzusthouo d^rla^rza l^ripena d^ralt^r p^r 25 / equi l^raz^ru^r/)

*fexe eziam Convegnir el Reverendo miser lo arci- |¹³ veschovo per inten-
der le raxon l' à mosso far la dita condenaxon, el qual mostra uno comanda-
mento jn scritis fato de suo |¹⁴ ordene al dito papa Steliano a papa Nicita,
a tutj duo et chadaun de lor, per lo qual comandamento a lorj vien
messo pena |¹⁵ de perperi .LO., in parole dixoneste e perperi .C. in fattj
dixonestj, che per lor ho per altri per lor fosse fatj, e simel pena |¹⁶ a la fa-
meia dei diti fo posta, chome appar jn el chaderno dele pene 1459, adi 17
luio, lo qual comandamento |¹⁷ per el prefato papa Nicita e papa Steliano e
simelmente per la moier del dito papa Steliano e per soi fiolj fo contrafato
in tuto |¹⁸ e per tuto. Considerando adoncha el prenominato Reverendo
V(icario) el principio dela contrafation de tal comandamento in parole |¹⁹ in-
zurioxē esser processo dela mugier del dito papa Steliano et etiam la contra-
faziun in fatj dexonesti sia principiado |²⁰ dal dito papa Steliano, sì meter
man in arme come etiamdio in trazer fraschi de chaxa soa sopra el dito papa
Nicita, come |²¹ chiaramente se vede per j ttestimonj Examinadj per Coman-
damento del prefato miser lo veschovo ad instantia del prefato papa Steliano
e papa |²² Nicita, E visto le termenation over condenaxon fata per el prefat-
to Reverendo miser lo arziveschovo, per la qual condena papa Steliano |²³ per-
peri .LO., e papa Nicita perperi .CLO., et jmprexon mese uno, suspendando
tutj do dela mesa, Et considerando la sententia |²⁴ del nostro Salvator, el
qual disse «necesse est, ut veniant scandala verunptamen ve homini illj,
per quem schandalium |²⁵ venit», et tamen el prefato miser lo arziveschovo
de tal sententia per el Salvator nostro proferite non avendo fato |²⁶ funda-
mento, pensando far misericordiose, come el dixe, trapassa l' ordene dela
justicia, in tal caxo lasando impunito |²⁷ el delito dela mugier de papa Ste-
liano senza puniction. Voiando El prefato Reverendo miser lo vicario sa-
tisfar |²⁸ in tuto la justicia, parendolj etiam esser sta' excessiva la pena dada a
papa Nicita, perchè li delitj e li pechadj |²⁹ chussi in honestamente comessi non
passa senza punicion, et eziam alcuno non ssia dissipado nela so facoltà |³⁰
per le pene pechuniarie, Jn Christi nomine invocato Statui e termena che
el dito papa Steliano sia condenado |³¹ in dinerj solo perperi 20 et altri perperi
20, sia condenado papa Nicita, et se più dinerj avesse pagado, |³² ho l' uno
o l' altro, per la contenaxon del prefacto miser lo arziveschovo, termena e
sententia che siano restituidj |³³ per el prefato miser lo arciveschovo a qui
fosse tolto. Jtem condena la mugier del dito papa Steliano che una setemena
|³⁴ intriega deba zunar pan e aqua, la qual setemana principia del dì de*

doman, non se intendando la domenega, |³⁵ e che non presuma intrar jn giexia perfin non habia satisfato tal penitenzia. Eziā debia andar genis |³⁶ flexibus domandar perdonanza al dito papa Nicita dele jnzurie li à dito, e de questo papa Steliano sia oblegado |³⁷ far che la dita so mugier faza con effeto la dita penitenzia. Apresso condena papa Nicita che da mo' perfin |³⁸ la vinginlia de Nadal sia hoblegado lunj E mercore levarsse ali maitinj e veginir alo hofizio nela giexia |³⁹ principal, E tutj quelj do zornj del contorno dela dita giexia non se possa partir stando alo hofizio divino |⁴⁰ ale hore se quanta, resto del tempo sia ubligado lezer tuto lo Salterio, zunando quelj zorni pan E aqua.|⁴¹ Item condena el dito papa Steliano da mo' perfin la dita vinginlia de Nadal hogni venere far che la medema penitenzia |⁴² che jo posto a papa Nicita. E qui contrafarà in alguno pretio, intanto quelo se contien in la termenation e sententia |⁴³ presente, Vuol el prefato Reverendo miser lo vicario che 'l caza in la pena de altri perperi 25, e qui l' achuxará. ||⁴⁴ (137^v) E provaralj la conrtafation habia la mita dela dita pena, dechiarando che per la dita briga tutj do prettj, |⁴⁵ zoè papa Steliano e papa Nicita, sono chadutj in excumunication, però termena che chadaun de lor |⁴⁶ flexis genibus domandano el prefato miser lo vicario jndulgentia et absolution.

|⁴⁷ *Latta e puplicata per comandamento del prefato miser lo V(icario) adi primo dicembre 1463, presente miser don Zuane, |⁴⁸ abado et procurator de miser lo patriarcha, miser pre' Bertulin Margaroto e papa Nicola Chrabj, papa Dimitri |⁴⁹ Siropulo et altri pluxor.*

Στ. 23 : ἀντὶ τοῦ προκριθέντος *upo*, εἰς τὸ χειρόγραφον ἔχει γραφῆ : *j.*

Στ. 31 : πρὸ τῆς λέξεως *Nicita* ἐγράφη καὶ εἴτα διεγράφη ἡ λέξις *Steliano*.

Στ. 33 : ἀντὶ τοῦ *setemena* γράφε *setemana*, ως ἀπαντᾶ καὶ εἰς τὸν ἐπόμενον στίχον (34).

Η ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΥ ΝΙΚΗΤΑ SIROPULO ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΤΗΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΛΑΤΙΝΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΝΙΚΟΛΑΟΥ PROTHIMUS ΕΠΙΒΛΗΘΕΙΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΙΝΗΣ

1463, 'Ιανουαρίου 28 [more veneto, = 1464]

Περίληψις.—Ο Νικήτας Συρόπουλος προτίθεται νὰ ἀποδείξῃ διὰ μάρτυρος, ὅτι ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Νικόλαος Prothimus ἔλαβε παρ' αὐτοῦ

